

VRHOVNI SUD CRNE GORE

Su. I br. 130/15

Podgorica, 16.05.2015. godine

Gradjansko odjeljenje Vrhovnog suda Crne Gore, sastavljeno od sudija Radoja Orovića, kao predsjednika vijeća, Gavrila Čabarkape, Dušanke Radović, Vesne Begović, Natalije Filipović, Branimira Femića, Rade Kovačević, Dragice Milačić, Radojke Nikolić, Nataše Božović i Julke Badnjar, kao članova odjeljenja, na sjednici održanoj dana 08.04.2015. godine, zauzelo je sljedeći

PRAVNI STAV

Tužba se ne može odbaciti kao nedopuštena ako se traži da sud presudom utvrdi da je potraživanje stečajnog povjerioca u određenom iznosu osnovano ili pak da je potraživanje neosnovano.

O b r a z l o ž e n j e

Privredni sud u Podgorici zahtjevom Su. br. 174/2014 od 02.03.2015. godine obratio se Gradjanskom odjeljenju Vrhovnog suda Crne Gore za zauzimanje pravnog stava o sljedećem pravnom pitanju:

Da li se po tužbama povjerilaca radi utvrđivanja postojanja potraživanja koja su im osporena u stečajnom postupku od strane stečajnog upravnika i po tužbama povjerilaca stečajnog dužnika koji su osporili potraživanja drugih povjerilaca, radi utvrđivanja da potraživanja tih drugih povjerilaca prema stečajnom dužniku ne postoje, primjenjuje Zakon o parničnom postupku koji propisuje da tužilac može utvrđujućom tužbom da traži da sud samo utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave, ili se u tim postupcima primjenjuje Zakon o stečaju koji propisuje da se može utvrđivati i osnovanost, odnosno neosnovanost potraživanja?

***

Upućivanje na parnicu u slučaju osporavanja prijavljenih potraživanja povjerilaca u stečajnom postupku regulisano je odredbom člana 120 Zakona o stečaju.

Ako je potraživanje osporio stečajni upravnik onda se povjerilac upućuje na parnicu radi utvrđivanja osporenog potraživanja.

Ako je povjerilac osporio potraživanje drugog povjerioca koje je priznao stečajni upravnik, na parnicu se upućuje povjerilac koji je osporio potraživanje.

Ako je osporeno potraživanje za koje je povjerilac već stekao izvršnu ispravu, na parnicu se upućuje stečajni dužnik, odnosno drugi povjerilac zavisno od toga ko je od njih osporio potraživanje.

U svim navedenim slučajevima podnosi se tužba za utvrđenje, a ne može se podnijeti tužba za činidbu.

U slučaju da parnicu pokreće povjerilac čije je potraživanje osporio stečajni upravnik tužbom se traži da se presudom utvrdi potraživanje u određenom iznosu.

U slučaju da parnicu pokreće povjerilac koji je osporio potraživanje drugog povjerioca, a koje je priznao stečajni upravnik, ili ako se osporava potraživanje za koje je povjerilac već stekao izvršnu ispravu, tužbom se traži da se presudom utvrdi da potraživanje u određenom iznosu ne postoji.

Procesne pretpostavke za vođenje parnice radi utvrđivanja osporenog potraživanja takodje su propisane Zakonom o stečaju. Te pretpostavke su:

- da je povjerilac prijavio potraživanje;
- da je to potraživanje osporeno u stečajnom postupku i
- da su zaključkom stečajnog suda povjerilac, drugi povjerilac ili stečajni upravnik, zavisno od toga ko osporava potraživanje, upućeni na parnicu.

Ako nijesu ispunjene sve navedene procesne pretpostavke tužba se odbacuje.

U postupku po tužbama u vezi osporenih potraživanja u stečajnom postupku primjenjuju se pravila Zakona o parničnom postupku, pa i ona koja regulišu tužbu za utvrđenje. Kako su procesne pretpostavke za podnošenje tužbe propisane Zakonom o stečaju, tužilac ne mora dokazivati svoj konkretni pravni interes što je procesna pretpostavka za podnošenje tužbe za utvrđenje, jer zaključak stečajnog suda o upućivanju na parnicu oslobadja tužioca te dužnosti.

Suština spora između prvostepenog i drugostepenog suda nije u tome da li se primjenjuju pravila ZPP o tužbi za utvrđenje, već je sporno da li se tužba može odbaciti kao nedopuštena i da li se takvim zahtjevom traži utvrđivanje činjenica, ako tužbeni zahtjev glasi:

-Utvrdjuje se da je osnovano potraživanje povjerioca u određenom iznosu;

-Utvrdjuje se da je neosnovano potraživanje povjerioca u određenom iznosu;

Medjutim, to nije suštinsko pitanje od koga zavisi dopuštenost tužbe.

Ako je tužbeni zahtjev formulisan da se utvrdi da je osnovano ili da je neosnovano potraživanje, takvim zahtjevom se ne traži utvrđivanje činjenica, niti je on nepravilno postavljen, pa da zbog toga tužbu treba odbaciti. Naime, povodom takvog zahtjeva sud mora raspraviti pitanje osnovanosti, odnosno neosnovanosti potraživanja i sud neće prekoračiti tužbeni zahtjev ukoliko

izrekom presude, zavisno od rezultata dokazivanja, odluči da potraživanje postoji, odnosno da ne postoji.

Osim toga, prema odredbi člana 92 tačka 3 Zakona o stečaju, parnični postupak u kome je stečajni dužnik tuženi nastavlja se, ako je tužilac kao stečajni ili razlučni povjerilac zaključkom stečajnog sudije upućen na nastavak prekinutog parničnog postupka radi utvrđivanja osnovanosti potraživanja. Dakle i sam zakonodavac koristi pojmove “utvrđivanje osnovanosti potraživanja” i “utvrđivanje osporenog potraživanja”, što znači da tužbeni zahtjev može biti formulisan na bilo koji od ovih načina pa ne može biti odbačen kao nedopušten.

Predsjednik,
Gradjanskog odjeljenja
Radoje Orović,s.r.